

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักกรรมทางพระพุทธศาสนาโดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลของการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยข้างต้น สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักกรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.86/83.37 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักกรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.7367
3. นักเรียนที่เรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักกรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักกรรมทาง

พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47)

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยท้ายแผนและปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน เฉลี่ยรวม 99.43 จากคะแนนเต็มทั้งหมด 120 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.86 และได้คะแนนจากการประเมินการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เฉลี่ยรวม 33.35 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.37 จะเห็นได้ว่าแผนการจัดการเรียนแบบกิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 82.86/83.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

จากการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การใช้แผนการจัดการเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของกัลป์ดา ดาบแก้ว (2550 : 90) ได้ศึกษาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบจิกซอร์ (Jigsaw) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าแผนพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบจิกซอร์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.40/79.98 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบจิกซอร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป

เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้สร้างขึ้นตามหลักการ และ ทฤษฎี องค์ประกอบของ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และเทคนิควิธีการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ที่ดี และการเสนอ เสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถด้านหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และได้นำไป ทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาข้อบกพร่อง พร้อมทั้งหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และเป็นแผนการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม มีการช่วยเหลือซึ่งกันละกันภายในกลุ่ม ซึ่ง เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือ ความรับผิดชอบ กล้า แสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพงษ์ บานฤทัย (2550 : 87) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ (Jigsaw) เรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.25/91.42 และค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.8884 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้น

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.7367 แสดงว่าผู้เรียน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 73.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (เกณฑ์ที่กำหนดไว้ E.I. = 50 %) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม ร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีกิจกรรมที่น่าสนใจ นักเรียนมีแรงจูงใจ สนใจและตั้งใจ ทำให้ดัชนีประสิทธิผลของคะแนน เพิ่มขึ้นร้อยละ 73.67 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพงษ์ บานฤทัย (2550 : 87) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Jigsaw) เรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.25/91.42 และค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.8884 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้น

3. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอน และเป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการช่วยเหลือกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระต่างๆ ได้กว้างขวางและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแมตติงลี่ (Mattingly, 1991-95) ได้ศึกษาโรงเรียนปัจจุบันที่ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์จากการรายงาน พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในการรวมกลุ่มนักเรียนที่ทำการสนทนาได้ตอบซึ่งกันและกัน มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการปรับพฤติกรรม เปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ดีขึ้น การเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุผลสำเร็จสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลป์ดา ดาบแก้ว (2550 : 90) ได้ศึกษาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าแผนพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบจิ๊กซอว์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.40/79.98 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบจิ๊กซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภดิศักดิ์ ชื่นชมจารี (2550 : 80) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพงษ์ บานฤทัย (2550 : 87) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Jigsaw) เรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียน มีความพึงพอใจในการเรียนเรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจที่จะศึกษางานวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เมื่อจัดกิจกรรมไปนานๆ นักเรียนอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้ ดังนั้นควรมีการเสริมแรง ให้รางวัล ซึ่งจะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

1.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บางกิจกรรมอาจต้องใช้เวลามากกว่าที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนอาจยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้เรื่อง ศาสนพิธี โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

2.2 ควรมีการนำบทเรียนสำเร็จรูปจัดทำเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับชั้นต่างๆ